

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

НАДІЯ ЧЕРКЕС

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ТА ЕТИКЕТ ЛІКАРЯ

ЗБІРНИК

тестів та контрольних запитань
для студентів 1-П курсів стоматологічного факультету

з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої
освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «**Стоматологія**»

ЛЬВІВ 2023

УКЛАДАЧ:

ЧЕРКЕС Надія Дмитрівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

РЕЦЕНЗЕНТИ:

ВАНІВСЬКА Оксана Степанівна

доктор філологічних наук, професор кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

ГОНТАРУК Лариса Володимирівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка

Методичний посібник обговорено на засіданні кафедри українознавства ЛНМУ імені Данила Галицького, протокол № 1 від 31 серпня 2023 року.

Методичний посібник ухвалений методичною комісією факультету іноземних студентів Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, протокол № 1 від 31 серпня 2023 року.

«УКРАЇНСЬКОЮ ГОВОРИ»

Чи живеш біля моря синього,
Чи в степу, чи обіч гори,
Ти не будь малоросом, сину мій,
Українською говори.

Чи ідеш ти міською дорогою,
А чи стежкою на селі,
Говори українською мовою,
Бо живеш на своїй землі -

На землі предковичній батьковій.
Для Вітчизни добро твори.
Вірним будь і сестрі, і братові.
Українською говори.

І не слухай ворожих натяків,
Мов “забули за сотні літ”,
Це ж бо так, як забути матінку,
Що пустила тебе у світ.

Чуєш, як розмовляють соняхи,
Як шумлять густі явори,
Як від рідної мови сонячно?
Українською говори!

Бондаренко Валентина

ЧАСТИНА 1. Планування у межах курсу “Культура мовлення та етикет медика”.

1. Тематичний план лекцій

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	2	
2.	Чистота мови — запорука вільного поступу України. Суржик — хвороба мови, яку необхідно лікувати.	2
3.	Мовне недбальство — шлях до некомпетентності лікаря. Необхідність виявлення та виправлення мовленнєвих огріхів.	2
4.	Культура усного мовлення — запорука успіху міжособистісного та колективного спілкування медичних працівників.	2
5.	Культура писемного мовлення медика. Унікальність синтаксису української мови та необхідність дотримання синтаксичних норм.	2
	ВСЬОГО	10

2. Тематичний план практичних занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Поняття культури мовлення. Культура в мові і культура мови. Мораль і моральність медичного працівника.	2
2.	Культура усного спілкування медиків: загальні вимоги та жанрово-видові особливості.	2
3	Уважність до чистоти мови — запорука професійної майстерності лікаря. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності.	2
4	Лікарський етикет як основа міжособистісної взаємодії. Моделювання діалогів “лікар-лікар”, “лікар-пацієнт” з дотриманням лікарського етикету.	4
5	Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань у медичних установах. Моделювання мовленнєвої ситуації “Медичний консилиум” з дотриманням лікарського етикету.	4
6	Орфоепія і культура усного мовлення.	4
7	Позавізуальне спілкування: етичні аспекти ведення телефонної розмови та використання мобільних телефонів.	4
8	Особливості культури писемного мовлення лікаря. Виправлення найтипівіших помилок.	4
9	Культура наукового мовлення медика як основа ефективності пошукової діяльності. Культура ведення конференцій, дискусій, дебатів тощо.	4
	ВСЬОГО	30

3. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Мовна толерантність людини.	2	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Києво-Могилянська академія як засадничий заклад формування культури спілкування.	2	
3.	Вплив культури мовлення на стан економічного та політичного розвитку країни.	2	
4.	Культура мови і духовність народу.	2	
5.	Культура мови і національна самосвідомість.	2	
6.	Культура мови без меж і кордонів.	2	
7.	Поняття “гуманістичної етики” у медицині.	2	
8.	Етика спілкування наших предків.	2	
9.	Імідж як чинник культури мовлення.	2	

10.	Правила мовної поведінки у медичній установі.	2	
11.	Співвідношення змісту мовлення і мовних засобів і культура мови лікаря.	2	
12.	Культура досконалого фахового мовлення медика.	2	
13	Ефективність мовних засобів для культури мови лікаря.	2	
14	Культура мови у різних моделях спілкування.	2	
15	Культура спілкування людини як діяльність спілкування.	2	
16	Інтерактивний аспект спілкування через окремі компоненти спілкування у процесі спільної діяльності медичних працівників.	2	
17	Вербальна терпимість і вербальна агресія медика.	2	
18	Мовний мікрокосм лікувальної установи.	2	
19	Мовна поведінка керівника медичної установи.	2	
20	Фахова бесіда як форма мовленнєвої комунікації лікаря.	2	
21	Писемне мовлення лікаря. Культура ведення основних документів.	2	
22	“Лікарю, вилікуй себе сам!” (ще раз про текстові мовні помилки.	2	
23	Колективне спілкування у медичних установах. Різновиди. Особливості ведення.	2	
24	Культура наукової мови медика.	2	
25	Мовні і мовленнєві ознаки медичної науки.	2	
26	Продуктивні різновиди мовленнєвої діяльності медика-науковця.	2	
27	“Бо то не просто мова, звуки” (за Тичиною).	2	
28	Мовна культура визнаного спілкування.	4	
29	Позавізуальне спілкування: види, особливості культури мовлення.	4	
30	Мовна культура і мовленнєвий етикет. Сучасна мова і її шанси на виживання.	3	
	ВСЬОГО	65	

ЗАНЯТТЯ 1

**Поняття культури мовлення. Культура в мові і культура мови.
Мораль і моральність медичного працівника**

(2 год.)

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Яке із тверджень є неправильним.

- а) Рідну мову треба вчити все життя.
- б) Знання рідного слова призводить до багатослів'я.
- в) Знання рідної мови робить людину багатшою.
- г) Втрата мови призводить до зникнення народу.
- д) Мовна політика московитів має не меті перетворити українців на манкуртів.

2. Професійна мова медика — це:

- а) мова, зрозуміла тільки медичним працівникам
- б) мова, перенасичена професіоналізмами
- в) мова, яка складається з медичних термінів
- г) особливий різновид літературної мови, що обслуговує професійну сферу спілкування медичних працівників
- д) мова, яка забезпечує порозуміння між лікарями

3. Яка із форм звертання є прикладом лямпенізації та зубожіння української мови:

- а) пропоную поміркувати
- б) розгляньмо це питання
- в) прошу надати змогу обговорити ...
- г) давайте подумаємо про ...
- д) прошу обміркувати це питання

4. Яке із словосполучень не є псевдонауковим покручем:

- а) екологічна система
- б) зіпсута екологія
- в) загазована екологія
- г) клопоти з екологією
- д) забруднена екологія

5. Калькування російських лексичних одиниць веде до:

- а) збагачення української мови;
- б) появи нових значень слів;
- в) появи синонімів;
- г) діалектного мовлення українців;
- д) примітивізації і знебарвлення української мови

6. Мовний суржик — це:

- а) діалект
- б) штучне поєднання елементів двох (декількох) мов
- в) органічне збагачення кількох мов
- г) жаргон
- д) зросійщення

7. Яке із запитань побудовано згідно норм української мови:

- а) Яка година?
- б) Хіба це не вірно сказано?
- в) Це самий розумніший студент?
- г) Скільки вже говорить виступаючий?
- д) Хто братиме участь у дискусії?

8. Яка із поданих конструкцій медичного змісту є нормативною?

- а) Хворий поступив у лікарню.
- б) Студент поступив до медичного університету.
- в) Пацієнт поступив із діагнозом пневмонії.
- г) Дата поступлення хворого...
- д) Час поступлення пацієнта не зафіксований.

9. Яке терміносполучення є скалькованим?

- а) лікуючий лікар
- б) лікар-куратор
- в) синдром Діогена
- г) Антонів вогонь
- д) капілярно-токсикоз

10. У якому фаховому словосполученні прикметник вжитий неправильно:

- а) алергологічний анамнез
- б) алергічний висип
- в) алергійний набряк
- г) алергологічний бронхіт
- д) алергічний свербіж

ЗАНЯТТЯ 2

Культура усного спілкування медиків: загальні вимоги та жанрово-видові особливості (2 год.)

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Правильність власного усного спілкування медик може перевірити за:

- а) академічним 11-томним “Словником української мови”
- б) орфографічним словником
- в) словником медичних термінів
- г) орфоепічним словником
- д) мовою своїх колег

2. У якому слові у вимові відбувається уподібнення приголосних звуків за м'якістю:

- а) ковзкий
- б) український
- в) Колодяжне
- г) міський
- д) прилуцький

3. Порušено літературну вимову слова у рядку:

- а) легка [ле^Ихка́]
- б) сережка [се^Ире́шка]
- в) просьба [про́з'ба]

- г) дужчий [дужчи^сй]
- д) веселитися [ве^исе^илітис'я]

4. Правильність вимови слів при усному спілкуванні медичних працівників регулюють:

- а) орфоепічні норми
- б) власні бажання мовців
- в) комунікативні ситуації
- г) наявність освічених співрозмовників
- д) нічим не регулюють

5. Слова, у яких усі приголосні звуки вимовляються твердо, подано в рядку:

- а) сосна, огорожа, береза, пролісок
- б) щогла, смуга, будинок, ковдра
- в) яблуко, дорога, вудка, рибина
- г) сніп, стожари, рука, радість
- д) черевик, вишня, джерело, листок

6. В усіх словах якого рядка перший склад є наголошеним:

- а) холодний, цінник, щелепа, щипці, лате
- б) відзвук, соло, олень, подруга, вірші
- в) сонце, хмари, тулуб, піала, нести
- г) яловичина, трави, читання, граблі, сіни
- д) верба, просьба, окунь, вранці, вітчим

7. Яка з вимог до усного мовлення медичного працівника сформульована неправильно:

- а) точність і недвозначність у формулюванні думки
- б) відповідність між змістом думки і мовними засобами
- в) використання діалектної та розмовно-просторічної лексики
- г) відповідність між використовуваними мовними засобами та стилем викладу
- д) виразність дикції та відповідність інтонації конкретній мовленнєвій ситуації

8. У якому слові спрощення в групах приголосних відбувається лише у вимові:

- а) виїзний
- б) корисливий
- в) блиснути
- г) обласний
- д) туристський

9. Усі слова вимовляються і пишуться з подвоєнням у рядку:

- а) череп'ян...ий, корон...ий, без...ахисний, Під...убний
- б) сумлін...ість, священ...ий, від...зеркалення, військ...омат
- в) причин...ий, тисячоліт...я, узбереж...я, лист...я
- г) подвір...я, Закарпат...я, колос...я, сум'ят...я
- д) бездоріж...я, гіл...я, пристраст...ю, мовлен...я

10. Чергування приголосних звуків можливі в усіх словах рядка:

- а) ріг, бік, осінь, ріка, мураха
- б) рух, лука, Прага, книга, книжка
- в) безпека, порох, папуга, гараж, Рига
- г) поріг, горіх, чех, праця, аптека
- д) шприц, туга, нога, морока, краса

ЗАНЯТТЯ 3

**Уважність до чистоти мови — запорука професійної майстерності лікаря. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності
(2 год.)**

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Щоб постійно удосконалювати свою мову, потрібно:

- а) вчасно промовчати
- б) вчасно виправити помилки
- в) вдало пожартувати
- г) вчити іноземну мову
- д) співати пісні

2. Лихослів'я у молодіжному (студентському) товаристві свідчить про:

- а) авторитетність співрозмовників
- б) дотепність співрозмовників
- в) високий рівень матеріального забезпечення співрозмовників
- г) мовну байдужість молоді
- д) культурну і духовну деградацію співрозмовників

3. Словосполучення “друга державна мова” на українських територіях означає:

- а) існування в Україні другої держави
- б) вищий рівень розвитку економіки України
- в) реформування української мови
- г) окупацію і приниження корінної нації
- д) підвищення рівня культури українців

4. Яке речення побудоване правильно:

- а) Оскільки “двойка” поламалася, я мусів пройти одну остановку пішком.
- б) Студенти до сільодки зварили картоплі і гарно повечеряли.
- в) У Олени дуже симпатичний брат Стьопа.
- г) Микола був непересічною особистістю.
- д) Коля всівся в удобне крісло.

5. Форми звертання “пане професоре”, “пані Ольго”, “пане генерале” ... свідчать про:

- а) фамільярність того, хто звертається
- б) невихованість того, хто звертається
- в) інтелігентність і ввічливість мовця

- г) приналежність до певної соціальної групи обох співрозмовників
- д) високий матеріальний статус того, до кого звертається мовець

6. У якому рядку всі словосполучення відповідають українській нормативності:

- а) завідувач кафедри, в заключенні виступу, інакше кажучи, потребує допомоги
- б) обручальне кільце, збити з толку, щось придбати, термінова командировка
- в) мати на увазі, справляти враження на когось, конче потрібно, маєте рацію
- г) получати зарплату, толковий студент, халатне ставлення, хворий накінець прийшов до себе
- д) неудобний випадок, намітити заходи, крупний професор, існуючі правила

7. В українській літературній мові алітерація є:

- а) нагромадженням звуків
- б) непотрібною
- в) художнім тропом
- г) засобом підсилення звукової виразності
- д) звукописом

8. В українській літературній мові асонанс:

- а) непотрібний
- б) створює зайві проблеми
- в) збіднює її виразність
- г) підсилює її виразність
- д) допомагає у створенні римованих рядків

9. Підсилювально-смысловий повтор у медичному тексті є прикладом:

- а) лікарської неухважності
- б) лікарської некомпетентності
- в) синтаксичного увиразнення мовлення
- г) недоречності у мовленні
- д) мовленнєвої надмірності

10. Для яскравішого і виразнішого викладу спеціальні стилістичні та синтаксичні фігури почали застосовувати:

- а) античні ритори
- б) середньовічні інквізитори
- в) українські філософи
- г) сучасні лікарі
- д) лікарі в часи другої світової війни

ЗАНЯТТЯ 4

Лікарський етикет як основа міжособистісної взаємодії.

Моделювання діалогів “лікар-лікар”, “лікар-пацієнт”

з дотриманням лікарського етикету

(4 год.)

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. До мовленнєвого етикету належить:

- а) сукупність правил поведінки у громадських місцях
- б) зведення правил чемності при дворах монархів
- в) вироблена суспільством національно специфічна система стійко закріплених у словесних формулах історично мінливих правил мовленнєвої поведінки
- г) правильне поводження за столом і в гостях
- д) манера зовнішнього вигляду людини та її одягу

2. Одним із основних принципів мовленнєвого етикету не може бути:

- а) ввічливість, чемність
- б) неухважність, небажання слухати співрозмовника
- в) стриманість і скромність
- г) тактовність і делікатність
- д) уважність та комунікабельність

3. У якому рядку всі словосполучення суперечать нормам мовленнєвого етикету медика:

- а) на долонях рук виразки; підведіть очі вгору
- б) розумію Вашу стурбованість; змушений заперечити
- в) дуже раджу Вам...; поділяю Вашу точку зору
- г) бережіть себе! до зустрічі завтра
- д) це за межами мого розуміння; до уваги присутніх

4. Мовленнєві жанри — це:

- а) художні жанри
- б) прозові жанри
- в) кліше
- г) фразеологічні вирази
- д) композиційно, тематично і стилістично усталені способи побудови мовлення

5. Коротке усне повідомлення про проведення і зміст медичної наради на визначену тему — це:

- а) похвала
- б) інформація
- в) телефонна розмова
- г) пояснення
- д) інструкція

6. Діалогічне мовлення — це процес спілкування:

- а) однієї особи
- б) двох мовців
- в) більше трьох осіб
- г) групи осіб
- д) більше п'яти співрозмовників

7. Не є прикладом діалогічного мовлення:

- а) інтерв'ю

- б) похвала
- в) заперечення
- г) посадова інструкція
- д) порада

8. Які з наведених фрагментів мовлення лікар не повинен використовувати у професійному діалозі:

- а) для вас найкращими будуть ліки, від цього препарату варто відмовитися
- б) безнадійний хворий, страшна кила
- в) госпіталізація хворого, приймальне відділення
- г) турецьке сідло, шийний хребець
- д) куприковий біль, блювотний рефлекс

9. Помилковою є етикетна формула:

- а) Перепрошую!
- б) Вибачте!
- в) Пробачте!
- г) Даруйте!
- д) Вибачаюсь!

10. Невелика за обсягом доповідь про стан здоров'я і перебіг хвороби пацієнта терапевтичного відділення лікарні — це:

- а) повідомлення
- б) представлення
- в) інструкція
- г) замітка
- д) репортаж

ЗАНЯТТЯ 5

**Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань у медичних установах. Моделювання мовленнєвої ситуації “Медичний консилиум” із дотриманням лікарського етикету
(4 год.)**

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Полілог як форма колективного спілкування не залежить від:

- а) рівня підготовленості мовців
- б) ситуації спілкування
- в) місця проведення
- г) некомпетентності комунікантів
- д) мовленнєвої активності співрозмовників

2. До позавербальних засобів колективного спілкування не належить:

- а) інтонація і тембр голосу
- б) міміка і жести
- в) слухове сприйняття інформації
- г) таблиці та діаграми
- д) думки вголос

3. Розмова двох чи більше осіб з метою отримання певної інформації

про стан хворого чи вирішення важливих медичних проблем — це:

- а) фахова бесіда
- б) особиста розмова
- в) монолог
- г) характеристика
- д) аргументація

4. Для того, щоб бесіда була ефективною, не варто:

- а) враховувати заперечення співбесідника
- б) переконувати співрозмовника, якщо він притримується іншої точки зору
- в) стежити за реакцією партнера
- г) перебивати співрозмовника і різко прискорювати темп бесіди
- д) враховувати погляди і думки опонента у бесіді

5. Яке із тверджень є хибним?

- а) Ділова бесіда є цілеспрямованим спілкуванням.
- б) Початок бесіди має велике значення.
- в) Під час бесіди слід триматися незалежно і безапеляційно.
- г) Місце проведення бесіди визначають заздалегідь.
- д) Під час бесіди запитання слід ставити коректно і доречно.

6. До колективних форм спілкування не належать:

- а) наради і збори
- б) конференції
- в) дискусії, диспути
- г) роздуми
- д) інтерактивні рольові ігри

7. Як правило, неефективно для ведення фахових засідань у медичних установах:

- а) слухати і чути всіх учасників засідання
- б) вчасно переходити від монологу до діалогу
- в) свою інформацію викладати широко і розлого
- г) давати співрозмовникам спокійно висловити думку
- д) враховувати індивідуальні особливості співрозмовників (рівень підготовленості, тип темпераменту, вік, стать тощо)

8. На завершальному етапі професійного засідання не варто:

- а) застосовувати етикетні формули
- б) вчасно визначати момент закінчення розмови
- в) добиватися згоди всіх партнерів (лікарів)
- г) виявляти невпевненість чи розгубленість, якщо консенсусу не було досягнуто
- д) найсильніший аргумент використати цілеспрямовано і чітко

9. Консилиум — це:

- а) нарада кількох лікарів однієї спеціальності
- б) бесіда лікарів різних спеціальностей
- в) нарада висококваліфікованих лікарів однієї чи різних спеціальностей, які висловлюють свою професійну думку

- г) нарада лікарів різнопрофільних спеціальностей
- д) ділова бесіда з якогось важливого питання

10. Результатом проведення консилиуму має бути:

- а) порозуміння, вироблення єдиної стратегії лікування
- б) заперечення
- в) сумнів
- г) шлях до подальших роздумів
- д) вартість лікування

ЗАНЯТТЯ 6
Орфоепія і культура усного мовлення
(4 год.)

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Орфоепія — це:

- а) наука, що вивчає епос народу
- б) наука про правильність написання епічних художніх жанрів
- в) правопис
- г) наука, що вивчає правильні звуки
- д) розділ мовознавства, що вивчає літературну вимову

2. В усіх словах якого рядка літеру “О” треба вимовляти як [ОУ]:

- а) голуб, голка, голос, соловей
- б) кожух, холодно, мода, молодість
- в) тобі, голубка, зозуля, косуля
- г) ворота, хвостик, слово, олень
- д) молоко, корито, Соломія, коса

3. Звук [Г] наявний в усіх словах рядка:

- а) ...олуб, ...олка, ...риб, ...уска
- б) ..удзик, дзи...лик, ...едзь, ...анок
- в) ...рип, ...ород, ...ава, ...рім
- г) ...ніватися, ...ероїчний, ...і...ієна, ...ак
- д) ...ілка, ...аївка, ...аразд, ...оробець

4. Орфоепічні норми:

- а) вивчають графічне позначення звуків
- б) вирішують послідовність подання літер в абетці
- в) визнають сукупність значень у слові
- г) регулюють вимову голосних і приголосних звуків та правильність наголошення слів
- д) допомагають мовцям правильно об'єднувати слова у словосполучення

5. М'який приголосний звук є у кожному слові рядка:

- а) лялька, земля, сідло, місто, вогонь
- б) Йосип, крамниця, чому, мова, день
- в) потік, небеса, таксі, помилка, льон
- г) Ярина, святковий, бюро, папка, колосся
- д) звичайний, цвях, вітчизняний, графіка, юнак

6. Орфоепічні помилки допущено в словах рядка:

- а) щастя [шч^ас'т'я], миюся [ми^йус'а]
- б) зуб [зуп], розжуй [ро^уж:у^й]
- в) стежка [ст^ежка], бавишся [ба^ви^ешс'а]
- г) голубка[го^улупка], нігті [н'і'хт'і]
- д) вітчизна [в'іч:и'зна], книжці [кни^з'ц'і]

7. Акцентуаційні норми регулюють:

- а) правильне наголошення слів
- б) розкриття основної думки висловлювань
- в) визначення логічного наголосу у реченні
- г) встановлення подвійних наголосів
- д) випадкові поєднання звуків в українських та іншомовних словах

8. Звуки [е] та [и] зближуються у вимові:

- а) на початку слова
- б) у кінці слова
- в) під наголосом
- г) не зближуються взагалі
- д) при наявності ненаголошеної позиції

9. Шиплячі звуки в українській мові потрібно вимовляти:

- а) голосно
- б) тихо
- в) пом'якшено
- г) твердо
- д) подвоєно

10. Асиміляція звуків української мови — це:

- а) помилка
- б) нагромадження звуків
- в) спрощення звуків
- г) суржик
- д) уподібнення звуків

ЗАНЯТТЯ 7

**Позавізуальне спілкування: етичні аспекти ведення телефонної
розмови
та використання мобільних телефонів
(4 год.)**

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Який із різновидів мови не стосується професійного мовлення лікаря:

- а) наукова мова
- б) розмовна мова
- в) розважальна мова
- г) мова документації
- д) мова реклами

2. Мова медичної документації — це:

- а) кодифікований різновид професійної мови медичних працівників
- б) мова стандартних формул
- в) рецепт
- г) інтерпрофесійне мовлення
- д) сукупність термінів

3. Яке з наведених тверджень є правильним:

- а) Медична документація укладається для спілкування з пацієнтом.
- б) Карта розвитку новонародженого заповнюється матір'ю дитини особисто.
- в) У мові медичної реклами поєднуються різні види професійної мови, емоційно-експресивні засоби та стилістичні фігури з метою інформування адресата і впливу на нього.
- г) Медичний термін є членом технічної терміносистеми і визначає її.
- д) Мову медичної документації мовознавці почали виділяти у 1X сторіччі.

4. На отриманий службовий лист згідно з етикетом потрібно відповісти:

- а) відразу ж
- б) наступного дня
- в) будь-коли
- г) упродовж 7-10 днів
- д) можна не відповідати

5. Пояснювальну записку, що виходить за межі медичної установи:

- а) пишуть від руки
- б) друкують на друкарській машинці
- в) не надсилають
- г) доручають написати лікарю-інтерну
- д) оформляють на спеціальному бланку і реєструють

6. Документ, що містить пропозицію взяти участь у майбутній події чи заході, — це:

- а) запрошення
- б) рекомендація
- в) службовий лист
- г) витяг з протоколу засідання завідувачів відділень лікарні
- д) витяг з протоколу зборів колективу клініки

7. До Президента держави не варто звертатися так:

- а) Вельмишановний Пане Президенте!
- б) Пане Президенте!
- в) Президент Зеленський!
- г) Високоповажний Пане Президенте!
- д) Високостойний Пане Президенте!

8. Знайдіть помилку у фрагменті документа:

- а) обізнаний медик
- б) знаючий медик
- в) тямущий медичний працівник
- г) лікар із досвідом роботи

д) тямкий працівник

9. Який із фрагментів заяви відповідає нормам української мови:

- а) "...відпуск за свій рахунок, що для лікування"
- б) "...відпуск за свій рахунок для лікування"
- в) "... відпустка за власний рахунок для лікування"
- г) "... відпустка за особистий рахунок для лічення"
- д) "...відпустка за власний рахунок на лікування"

10. У фрагменті доручення знайти правильну відмінкову форму:

- а) Доручаю лікарю Сивокінь Петру Петровичу
- б) Доручаю лікареві Сивоконю Петрові Петровичу
- в) Доручаю лікарю Сивокіню Петрові Петровичу
- г) Доручаю лікарю Сивоконеві Петрові Петровичу
- д) Доручаю доктору Сивоконеві Петру Петровичу

ЗАНЯТТЯ 8

Особливості культури писемного мовлення лікаря.

Виправлення найтипівіших помилок

(4 год.)

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Науковий текст не повинен містити:

- а) наукового пояснення явищ природи
- б) обґрунтування гіпотез
- в) доведення теорій
- г) неперевірену і неточну інформацію
- д) повідомлення наслідків досліджень і висновки

2. У якому рядку мовні особливості наукового стилю подано правильно:

- а) наукова термінологія, спеціальна фразеологія, складні синтаксичні конструкції, абстрактна лексика
- б) медичні терміни, канцеляризми, неповні речення
- в) логічно обґрунтовані висловлювання, риторичні запитання, просторічна лексика
- г) вузькоспеціальна термінологія, емоційно-нейтральна лексика, слова-речення
- д) спеціальні медичні фразеологізми та усталені вирази, суспільно-політична термінологія, складні синтаксичні конструкції із різними видами зв'язку

3. Наукове мовлення

- а) притаманне лише науковцям
- б) використовують вчені, які мають певне наукове звання
- в) використовується у межах університетів
- г) використовується в галузі науки та освіти
- д) використовують усі верстви населення

4. До функцій наукового мовлення не належать:

- а) пізнавально-інформативна
- б) витлумачення досягнутих наукових результатів
- в) регулювання ділових стосунків лікарів
- г) засвідчення революційних відкриттів
- д) узагальнення отриманих результатів

5. До академічного підстилю наукового стилю не може зараховуватись:

- а) монографія
- б) дисертація
- в) фахова стаття в науковому журналі
- г) резюме
- д) підручник

6. Студентам-медикам адресуються:

- а) багатопрофільні навчальні матеріали та методичні рекомендації
- б) рецензії
- в) дипломні роботи
- г) новітні гіпотези в галузі медицини
- д) повідомлення в газеті чи журналі

7. Для усного наукового мовлення не є характерною ознакою:

- а) незворотність
- б) лінійний характер розгортання в часі
- в) певний темп і ритм мовлення
- г) виховний вплив на слухача
- д) яскраво виражена модалність

8. До основних ознак наукового викладу думки не належить:

- а) зрозумілість
- б) двозначність
- в) об'єктивність
- г) точність
- д) логічна послідовність

9. Форма організації наукової діяльності, при якій дослідники представляють і обговорюють свої роботи, - це:

- а) наукова конференція
- б) анотація
- в) диспут
- г) лекція
- д) суперечка

10. Медичні працівники ніколи не беруть участь у:

- а) наукових дискусіях
- б) науково-теоретичних конференціях
- в) конференціях з питань нумерології
- г) науково-практичних конференціях
- д) міжнародних інтернет-конференціях

ЗАНЯТТЯ 9

Культура наукового мовлення медика як основа ефективності пошукової діяльності. Культура ведення конференцій, дискусій, дебатів тощо (4 год.)

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

1. Науковий текст не повинен містити:

- а) наукового пояснення явищ природи
- б) обґрунтування гіпотез
- в) доведення теорій
- г) неперевірену і неточну інформацію
- д) повідомлення наслідків досліджень і висновки

2. У якому рядку мовні особливості наукового стилю подано правильно:

- а) наукова термінологія, спеціальна фразеологія, складні синтаксичні конструкції, абстрактна лексика
- б) медичні терміни, канцеляризми, неповні речення
- в) логічно обґрунтовані висловлювання, риторичні запитання, просторічна лексика
- г) вузькоспеціальна термінологія, емоційно-нейтральна лексика, слова-речення
- д) спеціальні медичні фразеологізми та усталені вирази, суспільно-політична термінологія, складні синтаксичні конструкції із різними видами зв'язку

3. Наукове мовлення

- а) притаманне лише науковцям
- б) використовують вчені, які мають певне наукове звання
- в) використовується у межах університетів
- г) використовується в галузі науки та освіти
- д) використовують усі верстви населення

4. До функцій наукового мовлення не належать:

- а) пізнавально-інформативна
- б) витлумачення досягнутих наукових результатів
- в) регулювання ділових стосунків лікарів
- г) засвідчення революційних відкриттів
- д) узагальнення отриманих результатів

5. До академічного підстилю наукового стилю не може зараховуватись:

- а) монографія
- б) дисертація
- в) фахова стаття в науковому журналі
- г) резюме
- д) підручник

6. Студентам-медикам адресуються:

- а) багатопрофільні навчальні матеріали та методичні рекомендації
- б) рецензії
- в) дипломні роботи
- г) новітні гіпотези в галузі медицини
- д) повідомлення в газеті чи журналі

7. Для усного наукового мовлення не є характерною ознакою:

- а) незворотність
- б) лінійний характер розгортання в часі
- в) певний темп і ритм мовлення
- г) виховний вплив на слухача
- д) яскраво виражена модалність

8. До основних ознак наукового викладу думки не належить:

- а) зрозумілість
- б) двозначність
- в) об'єктивність
- г) точність
- д) логічна послідовність

9. Форма організації наукової діяльності, при якій дослідники представляють і обговорюють свої роботи, - це:

- а) наукова конференція
- б) анотація
- в) диспут
- г) лекція
- д) суперечка

10. Медичні працівники ніколи не беруть участь у:

- а) наукових дискусіях
- б) науково-теоретичних конференціях
- в) конференціях з питань нумерології
- г) науково-практичних конференціях
- д) міжнародних інтернет-конференціях

Навчально-методичне видання

Надія Дмитрівна Черкес,
кандидат філологічних наук, доцент

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ТА ЕТИКЕТ ЛІКАРЯ

Збірник тестових завдань для поточного контролю знань студентів спеціальності 221 «Стоматологія»

Контрольно-методичний збірник містить короткий опис дисципліни, планувальну частину, перелік теоретичних запитань для перевірки знань студентів кожної із опрацьованих тем та системний блок контрольних тестів.

Мета збірника — узагальнення та перевірка рівня знань студентів, вироблення та закріплення практичних навичок бездоганного володіння культурою професійного мовлення у різних комунікативних ситуаціях медичних працівників та всіх, кому небайдужа якість власного мовлення.

Для студентів студентів медичних факультетів та всіх охочих пізнати красу та милозвучність націотвірної та державоутверджуючої сили українського слова.